Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo tygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych dla Galicji i W. Ks. Krakowskiego

wychodzi co Poniedziałek w objętości pół arkusza.

Nr. 29. Poniedziałek, dnia 17. lipca 1876. III. rocznik.

Kredyt hipoteczny a stowarzyszenia zaliczkowe.

(Rzecz czytana przez dra Alfreda Zgórskiego na II. Walném Zgromadzeniu Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych dla Galicyi i W. ks. Krakowskiego, we Lwowie d. 11. czerwca 1876.).

Pożyczki hipoteczne udzielone przez Towarzystwo kredytowe ziemskie wynosiły dnia 31. grudnia 1875. r.: 30,103.940 zł., udzielone zaś przez gal. Zakład kredytowy ziemski w Krakowie 2,070.847 zł. 85 ct., przez gal. Bank hipoteczny 20,822.300 zł., gal. Bank kredytowy 1,560.187 zł. 28 ct., gal. Zakład kred. włościański 8,057.144 zł. 30 ct., Ogólny Zakład kred. rolniczy 454.325 zł. 28 ct., gal. kasę oszczędności 6,019.146 zł. 35 ct., Krakowską kasę oszczędności 1,743.490 zł. 41 ct., kasę oszczędn. Tarnowską 391.410 zł. 02 ct., kasę oszcz. w Nowym Sączu 104.587 zł. 47 ct., kasę oszcz. w Rzeszowie 140.592 zł. 4 ct., kasę oszczędności w Samborze 116.926 zł. 44 ct., kasę oszcz. w Stanisławowie 209.455 zł. 12 ct., kasę oszcz. Stryjską 82.553 zł. 17 ct., kasę oszczędn. Tarnopolską 23.954 zł. 68 ct., kasę oszczędn. w Przemyślu 127.357·29 *), kasę oszcz. Bocheńską 83 zł. 34 ct., czyli ogólna kwota wypożyczona przez instytucye krajowe na hipoteki wynosi: 72,027 301 zł. 04 ct., ze zagranicznych zaś instytucyi ulokował na hipotece Bank narodowy (w Galicyi) 18,246.186 zł. 15 ct., austryacki Bodencredit 8,993.688·17 zł., a dodawszy od innych zagranicznych instytucyi mniéj więcéj 20,000.000 zł. otrzymamy kwotę ogólną 47,239.874 zł. 32 ct., czyli wraz z krajowymi 119,260.175 zł. 36 ct. Według obliczeń od r. 1868. w tabuli krajowéj i rachunku prawdopodobieństwa wynoszą długi prywatne hipoteczne co najmniéj drugie tyle. Całe zatem obciążenie hipoteki w kraju naszém da się obliczyć mniéj więcéj na 238 milionów.

Cyfry te przytaczam, aby wskazać na rozmiary hipotecznego interesu u nas — a w skutek tego z góry postawić twierdzenie, że stowarzyszenia nasze dziś jeszcze są za słabe, aby o tym interesie myśléć mogły. Jeżeli jednak przypatrzymy się wysokim cyfrom, jakie napotykamy w rocznikach Schulzego, to zdawałoby się, że w obec milionów, którymi obracają stowarzyszenia niemieckie. tam dział hipoteczny łacno pielęgnować powinny stowarzyszenia zarobkowe. A przecież tak nie jest!

Na udzielonych w r. 1874. przez 815 stowarzyszeń w Niemczech 856,027.072 grz. pożyczek, wypada na pożyczki hipoteczne jedynie 10,495.579 grz., a przy stanie ogólnym pożyczek dnia 31. grudnia 1874. w wysokości 243,655.854 grz. wynosiły pożyczki hipoteczne 14,126.295 grz. A i na ten stosunek Schulze jeszcze utyskuje. Osobnych stowarzyszeń ku dostarczaniu hipotecznego kredytu, t. z. Realcreditgenossenschaften istnieje w Niemczech bardzo mało — a upadek w r. 1874. t. z. „Hypotheken Credit- und Vorschuss Vereinen zu Leubus“, odstrasza od dalszych na tém polu experymentów. Stąd téż Schulze stanowczo i ciągle występuje przeciw wprowadzeniu interesu hipotecznego do naszych stowarzyszeń a walne zgromadzenia niemieckiego Związku chętnie mu w tém wtórują. Uchwały VI. zgromadzenia w Moguncyi (1864), VII. w Szczecinie (1865), XII. w Norymbergii (1871), XIV. w Konstancyi (1873) i XV. w Bremie (1874) przedewszystkiem uwzględnić tu wypada, chociaż nie przeczę, że w niektórych względach Schulze i stowarzyszenia niemieckie z wyłączeniem hipoteki z obrębu naszych czyn-

---

*) Kasy oszczędności w Jaśle, Wadowicach i Kołomyi dotąd nie udzielały pożyczek hipotecznych.

ności zbyt daleko się posunęły, o czém późniéj szczegółowo nadmienię.

Jeżeli więc w obec setek milionów, które rozpożyczyły niemieckie stowarzyszenia, hipoteczne pożyczki wyjątkowo tylko i na mniejszy rozmiar tam napotykamy— cóż powoduje nami dzisiaj, abyśmy w obec tych kilku milionów, którymi władamy oglądali się dla nich za lokacyą hipoteczną? Czy może potrzeba, czy może popyt za hipotecznym kredytem jest tak wielki, że i nasze stowarzyszenia nie wolne są od nalegań szukających u nich takiegoż kredytu? Gdzie tam. Ziemia większych gospodarzy, mających hipotekę, obdłużona blisko do połowy swéj wartości. Z ogólnéj bowiem sumy 238 milionów, którą przyjęliśmy, jako obciążającą nasze hipoteki, przypada najwyżéj 9 milionów zł. na mniejsze posiadłości, a z reszty przynajmniéj $^4/_5$ części, t. j. 182 milion. 200 tysięcy na posiadłości większe, które obejmują przestrzeń wraz z lasami, pastwiskami i łąkami 5,636.137 morgów i przedstawiają wartość mniéj więcéj 412 mil. zł. *).

Podobny stosunek istnieje przy własności miejskiéj. Ciężary hipoteczne obliczamy tu mniéj więcéj na kwotę 45 mil. 800 tysięcy t. j. $^1/_6$ część z ogólnéj kwoty, po strąceniu 9,000.000 zł. na mniejszą posiadłość, w stosunku powyżéj określonéj wartości większéj posiadłości 412 milionów do wartości realności miejskich, która według obliczeń centralnéj komisyi statystycznéj z roku 1869. wynosi 78,480.000 zł. A mały wiejski gospodarz dotychczas bez hipoteki, opisany, na $8^1/_2$ milionów do zakładów kredytowych włościańskich — a ile obciążony przez lichwiarzy — tego obliczyć i w przybliżeniu nie można. Wartość tych gospodarstw przyjmując tu za morg choćby 80 zł.**), wynosi przy ogólnéj liczbie morgów tak ziemi ornéj, jak lasu, pastwiska, łąki itd. 7,477.018 kwotę 498,161.240 zł. Nie przeczymy więc, że w obec przyzwoitych ciężarów hipotecznych, nie przenoszących 8—9 milionów***), własność ta przedstawia szérokie pole działalności dla hipotecznego kredytu, skoro hipoteka dla niéj utworzoną zostanie i skoro lichwa nie zahartuje się w śródczasie w piérwszéj połowie wartości. Stosunek więc ten ciężarów hipotecznych do wartości, jest już wcale wystarczającym, zwłaszcza, jeśli się uwzględni znaczną część wartości, wolną czy to ze swéj natury, jak np. fundacye, beneficya, dobra rządowe i t d., czy ze względu na byt swego właściciela, od wszelkich hipotecznych ciężarów — i jeżeli się daléj nie uwzględni nieistniejącéj jeszcze hipoteki wiejskiéj, chłopskiéj. I stąd téż nie słyszymy u nas wcale skarg na brak kredytu hipotecznego zwłaszcza dla większéj wiejskiéj i miejskiéj posiadłości.

Jeżeli więc rodzi się tu i owdzie u nas myśl zaprowadzenia w którém z naszych stowarzyszeń działu hipotecznego, to jedynie powoduje te pomysły chyba chęć dostarczenia zdrowego kredytu dla tworzącéj się hipoteki wiejskiéj — aby ją wyzwolić z rąk lichwiarzy i zakładu kred. włośc. — i dla hipoteki miejskiéj, któréj kasy oszczędności za mało — a Bank hipoteczny za drogo udziela kredytu. Nie dziw więc, że ludzie, stojący na czele stowarzyszeń, a dbali o dobrobyt społeczny pragną, by i tu stowarzyszenia nasze były pożyteczne. Lecz daleko od pragnienia do czynu! Naprowadziłem cyfry na wstępie, które nas na teraz przynajmniéj odstraszyć muszą od tego przedsiębiorstwa. Nie omieszkam jednak poprowadzić dowodu, że bez względu na te cyfry interes hipoteczny obcy jest naszym stowarzyszeniom.

(C. d. n.)

---

*) Przyjmujemy za podstawę przeciętny szacunek przysięgłych detaksatorów Towarzystwa kredytowego ziemskiego — szacunek, jak wiadomo, wyższy niż iloczyn podatkowy:

1,610.084	morgów	pola ornego	po 109·75 zł. . .	176,706.719·—	zł.
412.345	„	łąk i ogrodów	„ 103·79 „ . .	42.797.287·55	„
303.824	„	pastwiska	„ 49·17 „ . .	14,959.026 08	„
3,309.884	„	lasów	„ 34·86 „ . .	115,381.556·23	„
5,636 137			razem . .	349,844.588·87	zł.
Budynki 17·76% wartości gruntowéj			. . . . .	62,132.498·98	„
			Ogółem . . .	411,977.087·85	zł.

**) Bierzemy w przecięciu 80 zł. bez względu na różnice między rolą orną a lasem. — Zakład kredytowy włościański szacuje w przecięciu 100 zł. za morg.

***) Z ogólnéj cyfry pożyczek przez Banki rustykalne udzielonych śmiało odliczyć można, jako tu nie należących tyle, ile po za tym zakładem udzieliły na wiejską posiadłość: Bank hipoteczny, niektóre mniejsze kasy oszczędności i inne zakłady. Tak np. gal. zakład kred. w Krakowie pożycza stosunkowo dość wiele na chłopską hipotekę — a ogólna suma udzielonych na mniejszą posiadłość pożyczek wynosi tu tylko 408.370 zł.

Protokoły Walnego Zgromadzenia

Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych odbytego we Lwowie

w dniach 10. i 11. czerwca 1876. roku.

(Dokończenie)

Dalszy ciąg II. posiedzenia o godź. 5. po południu.

Przewodniczący p. Józef Pajączkowski.

Wniosek 6. który opiewa; „Towarzystwa spożywcze, należące do Związku, winny przedłożyć Patronowi źródła, u których artykuły potrzeb domowych zakupują, a następnie każdą zaszłą zmianę do jego wiadomości podawać, a Patron na wezwanie udzieli potrzebnych wiadomości każdemu zgłaszającemu się stowarzyszeniu“, został przyjęty z dodatkiem p. Langa: „Zaleca się pp. delegatom, aby zajęli się zało-

żeniem towarzystw spożywczych w swych miejscowościach, a zarazem poleca się Wydziałowi Związku, aby ułożył i rozesłał wzorowy statut towarzystw spożywczych“.

Wniosek 7.: „zaleca się Radom zawiadowczym towarzystw zaliczkowych, aby przynajmniej raz do roku określały maximum udzielać się mających pożyczek“, przyjęto z dodatkiem dra Zgórskiego: „zaleca się Dyrekcyom Towarzystw zaliczkowych, ażeby odnośne uchwały Rad zawiadowczych umieszczały w swych dorocznych sprawozdaniach“.

Do wniosku 8.: „Walne zgromadzenie wyraża przekonanie, że dyrekcye stowarzyszeń, istniejących na podstawie ustawy z dnia 9. kwietnia 1873. najskuteczniej działać mogą, jeżeli z 3 członków się składają, i wszelkie statutem przekazane im czynności kolegialnie załatwiają“ — wnosi p. Lang poprawkę, „ażeby wybierano oraz 3 zastępców członków dyrekcyi — ewentualnie zaś, w razie gdyby ta poprawka upadła, wnosi poprawkę, żeby do ważności aktów obowiązujących towarzystwo, wystarczyły podpisy dwóch członków dyrekcyi. Wniosek 8. przyjęto z pierwszą poprawką p. Langa.

Do wniosku 9.: „Walne zgromadzenie wyraża przekonanie, że dążenie do osiągnięcia zbyt wysokiej dywidendy, sprzeciwia się zasadom naszych stowarzyszeń“ — czyni dr. Zgórski dodatek, aby uznać za rzecz niewłaściwą opłacanie dywidendy od wkładek oszczędności — a p. Koerber, ażeby stowarzyszenia zaraz w pierwszym roku administracyjnym wyznaczały płacę dla członków dyrekcyi. Wniosek wraz z dodatkami dra Zgórskiego i p. Koerbera przyjęto.

Następnie przedstawia dr. Maly projekt budżetu na czas od 1. lipca do 31. grudnia 1876. i na rok 1877.

Na drugie półrocze 1876 wnosi dr. Maly następujące pozycye wydatków: płaca sekretarza 300 zł., lokal na biuro 100 zł., usługa i potrzeby kancelaryjne 60 zł., opał i światło 20 zł., subwencya dla „Związku“ 50 zł., urządzenia biura 50 zł., koszta waln. zgromadzenia 25 zł., razem 605 zł.

Pokrycie: zapas kasowy 57 zł., zaległości u Towarzystw 255 zł., razem 312 zł., niedobór zatem 293 zł., który ma być pokrytym przez jednorazową wpłatę wszystkich do Związku należących stowarzyszeń po 8 zł. 40 ct.

Dr. Zgórski wnosi, aby pozycyą „płaca sekretarza“ podnieść o 50 zł. i pozycyą „subwencya dla Związku“ o 50 zł. — a w skutek tego zamiast po 8 zł. 40 ct. zażądać: wpłaty po 10 zł. od każdego towarzystwa.

P. Michałowski wnosi, aby płacę sekretarza oznaczyć na 800 zł. rocznie, skutkiem czego w budżet r. 1876. wstawić 400 zł.

P. Lang wnosi, aby niedobór 293 zł. pokryły te towarzystwa, które mają przynajmniej 500 zł. czystego zysku, każde w stosunku do swego czystego zysku.

P. Romanowicz wnosi, co do pokrycia:

1) poleca się Patronowi, ażeby kwotę u towarzystw zalegającą, jak najszybciej ściągnął, a zaleca się towarzystwom, aby zaległości te co rychlej uiściły —

2.) poleca się Patronowi, ażeby starał się o uzyskanie u Wydziału krajowego subwencyi w kwocie 300 złr. —

3. w razie gdyby subwencyi u Wydziału krajowego nie uzyskano, upoważnia się Patrona do repartowania kwoty niedoboru na stowarzyszenia, mające przynajmniej 500 zł. czystego zysku.

Wnioski dążące do podwyższenia pozycyi wydatków upadły, poczem przyjęto pozycye wydatków według wniosku Patrona, a co do pokrycia przyjęto wnioski p. Romanowicza.

Patron przedstawia następnie projekt budżetu na rok 1877.

Pozycje wydatków według tego projektu są następujące:

Płaca sekretarza 600 zł., Lokal 200 zł., Potrzeby biura i usługa 120 zł., Opał i światło 40 zł., Subwencya „Związku“ 150 zł., razem 1.110 zł.

Na pokrycie tego wydatku wnosi Patron, ażeby towarzystwa opłacały $1\frac{1}{2}\%$ czystego zysku — minimum oznaczyć na 15 zł.—a maximum na 150 zł. tudzież uchwalić, ażeby każde towarzystwo w przeciągu miesiąca stycznia złożyło minimalną kwotę 15 zł. — nadwyżkę zaś uiściło po przyjęciu zamknięcia rachunkowego przez walne Zgromadzenie.

Dr. Maly imieniem dra Zgórskiego wnosi poprawkę tegoż, ażeby płacę sekretarza podnieść na 700 zł. Pan Koerber wnosi, by płacę tę podnieść na 800 zł.

P. Lang wnosi, ażeby minimum zatrzymać w dotychczasowej wysokości, maximum oznaczyć według wniosku Patrona na 150 zł.—niedobór zaś pokryć repartycyą na towarzystwa, mające przynajmniej 500 zł. czystego zysku.

Pan Urban wnosi, zatrzymać skalę dotychczasową, mianowicie minimum 10 zł.—maximum 100 zł.—i stopę 1% od czystego zysku, a niedobór rozłożyć według wniosku p. Langa.

Dr. Skałkowski wnosi, aby Wydziałowi przyznać prawo zniżenia minimum 10 zł. dla towarzystw, które nie mogłyby i tego opłacić.

P. Romanowicz czyni wniosek ewentualny, ażeby w razie zatrzymania dotychczasowej stopy 1% od czystego zysku, znieść oznaczenie maximum.

Zgromadzenie przyjęło projekt budżetu co do rubryk wydatków z tą zmianą, iż płacę sekretarza oznaczono na 700 zł., w skutek czego ogólna kwota wydatków podniesie się do 1.200 zł.

Do kwestyi pokrycia stawia dr. Skałkowski wniosek, ażeby zatrzymując dotychczasową skalę wkładek, pozostawić sposób pokrycia ewentualnego niedoboru, uchwale walnego zgromadzenia w r. 1877. odbyć się mającego.

Dr. Skałkowski cofa swój wniosek o zwolnienie mniéj zamożnych stowarzyszeń. Uchwalono: pozostawić dawną skalę 1% od czystego zysku — maximum wkładki nie oznaczać, minimum oznaczyć na 10 zł. — możliwy zaś niedobór pokryć repartycyą na Towarzystwa mające przynajmniéj 500 zł. zysku. Uchwalono także, ażeby każde Towarzystwo w przeciągu miesiąca stycznia złożyło kwotę 10 zł. — nadwyżkę zaś po przyjęciu zamknięcia rachunków przez walne zgromadzenie.

W sprawie oznaczenia miejsca przyszłego zjazdu wnosi p. Urban, ażeby zjazd odbył się we Lwowie. Wniosek przyjęto.

Dr. Zbyszewski wnosi, ażeby polecić Wydziałowi energiczne zajęcie się sprawą, rozszérzenia Związku na Szlązk i Bukowinę. Uchwalono. Na czém posiedzenie zamknięto.

Protokół powyższy przyjęto i podpisano przed rozejściem się zebrania.

Przewodniczący:
Pajączkowski.

Sekretarze:
Romanowicz. Lang.

Ruch Stowarzyszeń.

Galicyjska Kasa Oszczędności i towarzystwa zaliczkowe. Stan z dniem 30. czerwca 1876 udzielonych przez Gal. Kasę Oszczędnoci towarzystwom zaliczkowym pożyczek i rachunków bieżących: Biała 4.800·—, Busk 4.000·—, Dąbrowa 5.000·—, Delatyn 6.000·—, Drochobycz 10.000·—, Gorlice 15.000·—, Gródek 3.000·—, Kołomyja 1.000·—, Lwów 30.538·50, Mielec 2.000·—, Przemyśl 15.000·—, Rohatyn 1.000—, Sanok 10.000·—, Stanisławów 5.000·—, Strzyżów 5.000.—, Szczérzec 2.000·—, Tyśmienica 6.000·—, Zbaraż 3.000·—, Złoczów 1.500·—. Razem zł, 129.838·50.

Towarzystwo zaliczkowe w Brodach. Zeszłego miesiąca ukonstytuowało się Towarzystwo zaliczkowe w Brodach, stow. zarej. z ograniczoną poręką. Prezesem Rady zawiadowczéj wybrany został p. Antoni W i t o s ł a w s k i notaryusz miejscowy. Dyrekcya składa się z pp.: Kazimiérza Bronisława W i t o s ł a w s k i e g o, aptékarza, Jana B l o n a r o w i c z a i Edmunda H a u s w a l d a. Podanie o zarejestrowanie wkrótce wniesione zostanie.

Towarzystwo zaliczkowe w Śniatynie, stow. zar. z nieogr. poręką, zarejestrowane zostało na mocy uchwały sądu obwodowego w Kołomyi z dnia 3. maja b. r. l. 3943. Dyrekcya tegoż stowarsyszenia składa się z pp.: Romualda K r z y ż a n o w s k i e g o, Józefa M u s z y ń s k i e g o i Ferdynanda S c h m i t a.

Towarzystwo spożywcze we Lwowie. Dnia 3. i 12. b. m. odbyły się walne zgromadzenia tegoż Towarzystwa, na których dokonano zmian w Zarządzie i statucie. Dyrekcyą obecnie stanowią: pp. Ludwik B o r a w s k i, Antoni Ż a b i c k i i Władysław S i d o r o w i c z. Do Rady Nadzorczej weszli jako nowi członkowie, pp. August K o r o s t e ń s k i, Józef S o ł t y s i Dr. Alfred Z g ó r s k i. Wpisowe zniżone z 5 zł. na 1 zł. — udział z 50 zł. na 10 zł., aby umożebnić przystąpienie do Towarzystwa mniéj zamożnym i powiększyć przez to ruch towarowy, w słusznem rozumieniu, iż s i ł a t o w a r z y s t w a s p o ż y w c z e g o n i e l e ż y w w i e l k i m f u n d u s z u u d z i a ł o w y m, a l e w c i ą g ł y m o b r o c i e k a p i t a ł ó w w d o b r y c h a p o t r z e b n y c h t o w a r a c h i a r t y k u ł a c h d o ż y c i a. My z naszéj strony powtarzamy przestrogę, gdzieindziéj stowarzyszeniom naszym daną, aby utrzymywano ś c i s ł ą kontrolę — i aby właśnie lwowskie Towarzystwo spożywcze nie zapominało, że odpowiedzialne ono jest nie tylko za siebie przed swoimi członkami, a l e z a w s z y s t k i e i s n i e j ą c e i p o w s t a ć m o g ą c e t o w a r z y s t w a s p o ż y w c z e p r z e d c a ł y m k r a j e m.

Bank zaliczkowy w Stanisławowie. Rada zawiadowcza zwołuje nadzwyczajne Zgromadzenie ogólne członków na dzień 23. lipca 1876. tj. w niedzielę do sali ratuszowéj na godź. 4. popołudniu. Porządek obrad jest następujący: 1. Sprawozdanie z półrocznego zamknięcia rachunkowego od 1. stycznia do 30. czerwca b. r.; 2. uchwalenie zmian Regulaminu zastawniczego stósownie do warunków postawionych przez wys. c. k. Namiestnictwo; 3. uchwalenie dotacyi w wysokosci 10.000 złr dla oddziału zastawniczego na fanty; 4. uchwalenie zmian statutu co do składu Zarządu i przyjmowania członków, oraz ponowne uchwalenie zmian statutu, przyjętych na ogólnem Zgromadzeniu z dnia 13. lutego b. r. a to w obecności c. k. notaryusza; 5. Wybór dwóch członków Rady zawiadowczéj w miejsce ustępujących.

Dochodzą nas od członków tego Towarzystwa wiadomości, że pragnęliby niektórych zasadniczych zmian w organizacyi stowarzyszenia, które dotąd daremnie czekały załatwienia a które i my uznajemy za uzasadnione. Domagają się niektórzy członkowie, aby do Dyrekcyi należał kasyer i kontrolor i aby wraz z nimi Dyrekcya składała się z trzech członków, jak to we wszystkich innych praktykuje się stowarzyszeniach. W Stanisławowie zaś Dyrekcya składa się wprawdzie z 3 członków, ale z ludzi nigdy nie urzędujących w biurze Towarzystwa, a likwidaturę prowadzi nie kontrolor — ale d y u r n i s t a, n i e o d p o w i e d z i a l n y przed zgromadzeniem i władzami. Z owych 3 Dyrektorów urzęduje zawsze tylko jeden, i to wtedy, gdy ma czas, zdarza się zaś, że taki Dyrektor czasem zaledwie 2 lub 3 razy do roku na sesyach jest obecny. Również należałoby odłączyć zupełnie tak fizycznie, jak i moralnie bank zaliczkowy od innych instytucyi, z któremi jest wbrew swemu interesowi połączony. Nadmieniamy, że kasyer banku zaliczkowego obok tego jest kasyerem miejskim i kasy oszczędności — a zatem trzech aż instytucyi wielkich, z których każda dla siebie istnieć może i powinna. Na własny odrębny lokal także mógłby się już zdobyć stanisławski bank zaliczkowy. Zmiany w tym kierunku byłyby więc pożądane i wyszłyby na korzyść banku zaliczkowego.

W przyszłym numerze umieścimy wykazy za czerwiec. Upraszamy o wczesne nadesłanie tychże.

Wydaca i odpowiedzialny redaktor: **Dr. Alfred Zgórski.** I. Związkowa Drukarnia we Lwowie, Hotel Żorża.